

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

44

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-23-0

2003 11 10

9395458

BRNO 2003

280, -

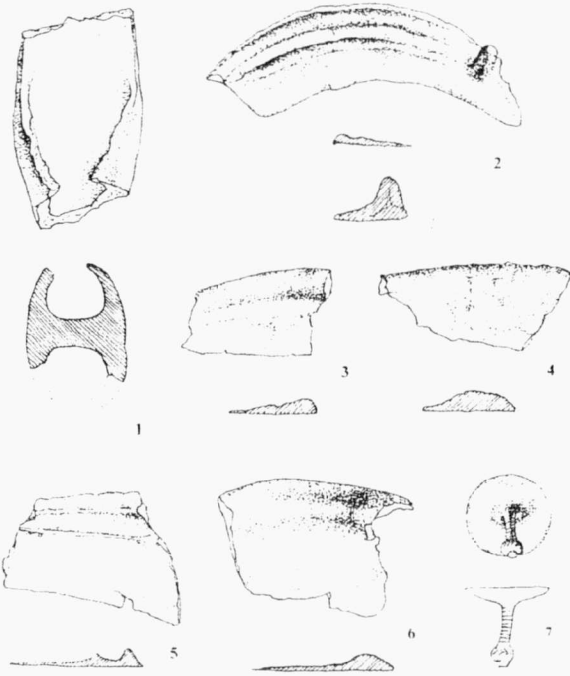
PŘEHLED VÝZKUMŮ 44

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: infor@iabrno.cz
Odpovědný redaktor:	doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del Maschio
Na titulním listě:	Středověký hrádek Vratěnin, okr. Znojmo. Foto: Miroslav Bálek
Tisk:	Bekros
Náklad:	350 ks

© 2003 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Obr. 2. Boskovice (okr. Blansko). „Pod Lipníky“ a „Panina louka“. Zlomky bronzových předmětů. Boskovice (Bez. Blansko). „Pod Lipníky“ u. „Panina louka“. Fragmente der Bronzegegenstände.

době bronzové (Ha A2 – Ha B1; Podborský 1970, 131; Říhovský 1979, 209-213, Taf. 63-64; Veliačik 1983, 72). Ke zlomku jehlice lze uvést jako analogii z Moravy jehlice z Tetčie a Uničova (Říhovský 1979, Taf. 64:1764,1766), ze Slovenska exemplář z Diviak nad Nitricou (Veliačik 1983, Taf. XXVII:14).

Sídlíště v polohách „Pod Lipníky“ a „Panina louka“ bylo jedním z důležitých metalurgických center v Boskovické brázdě. Pět depotů bronzových předmětů dokládá existenci kovolitnické dílny pracující ve stupni Ha B2. Ze starších fází osídlení v době bronzové pocházejí ojedinělé nálezy bronzových předmětů – sekera a dýka mohylové kultury a jehlice typu Blučina z přechodného mohylovo-lužického horizontu. Ze zářezu železniční trati je zmiňováno množství zeleně patinovaných škvárů a připálený kelímeček, v keramickém materiálu byly rozpoznány zlomky odlévacího tyglíku s výlevkou a tavicího mísovitého tyglíku (Lipka 1908, 167-172; Meduna 1962; Podborský 1970, 26; Štof 1990, 63-64, 109, 124-125).

Nové nálezy zlomků a slitků roznožují počet bronzových předmětů datovaných do období chronologicky starších než stupeň Ha B2 a jsou dalším dokladem zpracování bronzů na tomto sídlíšti. Jejich koncentrace v polní trati U krbu může představovat pozůstatek orbou rozptýleného sběrně surovinného depotu, který obsahoval rozlámané předměty určené k přetavení a surovinu ve formě slitků. V období zlomkových depotů je metalurgická výroba v Boskovické brázdě doložena např. na sídlíštích ve Skalici, Býkovicích a Bořitově, depoty pocházejí ze Svitávky, Křetína, Borotína, Velké Roudky, Jevíčka, Jaroměřic a Městečka Trnávky (Smrž 1975, 24-29; Salaš 1986; Štof 1990, 109-127; 195, 104).

Lada Šlesingerová, Muzeum Boskovicka

Literatura:

- Lipka, F. 1908: Sídlíště pod „Lipníky“ u Boskovic s kulturou popelnicových polí typu slezského, *Pravěk IV.* 167-174.
- Meduna, J. 1962: Objev depotu bronzových předmětů v Boskovicích (okr. Blansko), *PV 1961.* 60-61.
- Podborský, V. 1970: *Mähren in der Spätbronzezeit und an der Schwelle der Eisenzeit.* Brno.
- Říhovský, J. 1979: Die Nadeln in Mähren und im Ostalpengebiet, *PBF XIII.5,* München.
- Říhovský, J. 1982: Základy středodunajských popelnicových polí na Moravě, *StAÚ X/1,* Praha.
- Říhovský, J. 1989: Die Sicheln in Mähren, *PBF XVIII.3,* München.
- Říhovský, J. 1992: Die Äxte, Beile, Meissel und Hämmer in Mähren, *PBF IX.17,* Stuttgart.
- Salaš, M. 1986: Hromadný nález bronzové industrie z Borotína, okr. Blansko, *AR XXXVIII,* 139-164.
- Smrž, Z. 1975: Enkláva lužického osídlení v oblasti Boskovské brázdy, *StAÚ III/3,* Praha.
- Štof, A. 1990: Vznik a vývoj lužické kultury v prostoru severozápadní Moravy, nepublikovaná kandidátská disertační práce, Brno.
- Štof, A. 1995: Sídlíště z doby bronzové u Býkovic (okr. Blansko) (Příspěvek k problematice „protolužického horizontu“), *ČMZM LXXX,* 83-108.
- Veliačik, L. 1983: Die Lausitzer Kultur in der Slowakei, Nitra.

Resumé

Boskovice (Bez. Blansko). „Pod Lipníky“ und „Panina louka“. Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung – Werkstattareal. Oberflächensammlung.

ČEJČ (okr. Hodonín)

„Na Kapánsku“. Doba bronzová. Sídlíště. Záchranný výzkum.

Na základě smlouvy uzavřené s a. s. MND o provedení archeologického dohledu na trase stavby „VVTL plynovod DN 600 PN70 PZP Dolní Bojanovice – Mutěnice – Brumovice“ byl v termínu od března do června proveden záchranný výzkum. Celkově bylo prozkoumáno a zdokumentováno 77 objektů.

V předstihu před zahájením výkopových prací byly po obou stranách bezejmenného potoka jižně obce po stažení orníční vrstvy v obnaženém písčitém podloží zachyceny zásypy několika menších jam (objekt č. 7, 8, 10) a na protějším pravém břehu potoka jedné větší, členité jámy (obj. č. 5). Ve výplni menších jam č. 7 a 8 byly nalezeny pouze nečetné keramické zlomky, rámcově zařaditelné do doby bronzové. Větší mělká mísovitá jáma č. 10 obsahovala vedle zlomků zvířecích kostí i početný stěpový materiál patřící pravděpodobně kultuře popelnicových polí. Ve výplni největší jámy (obj. č. 5) byla nalezena vedle zvířecích kostí a četného keramického materiálu i bronzová 14,2 cm dlouhá bronzová jehlice s ozdobnou hlavicí patřící pravděpodobně kultuře popelnicových polí. Po vyhloubení rýhy pro uložení plynového potrubí byly na levém břehu potoka zachyceny další sídlíštní jámy (obj. č. 55-60).

Asi 1 km SZ směrem, asi 250 m JZ od rybníka, v již vyhloubené výkopové rýze byly zachyceny zásypy dvou menších

objektů patřící podle zlomků keramiky pravděpodobně do doby bronzové.

Jaroslav Škojec, Jiří Janál, AÚ AV ČR Brno

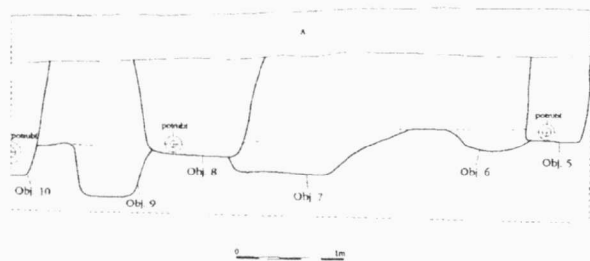
Resumé

Čejč (Bez. Hodonín). „Na Kapánsku“. Brozezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

DAMBOŘICE (okr. Hodonín)

„Kluče“. Velatická fáze SDPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V období dubna a května provedli pracovníci ÚAPP Brno záchranný archeologický výzkum na stavbě produktovodu UH 57 Dambořice A na katastrálním území obcí Dambořice a Uhřic, okr. Hodonín. Spojovací produktovod byl veden trasou, která je vyznačena na mapě č. 1. Pozitivní archeologické situace byly zjištěny v k. ú. Dambořice v trati Kluče (obr. 3). Jejich poloha

Obr. 3. Dambořice (okr. Hodonín). „Kluče“. Výřez z nálezné situace. Profil obj. č. 9 datovaného do velatické fáze SDPP. Objekty č. 6-7 neobsahovaly datovatelný materiál. Objekty č. 5, 8 a 10 patří výkopům produktovodů z 20. stol (kresba P. Kos).

Dambořice (Bez. Hodonín). „Kluče“. Ausschnitt aus der Fundsituation. Obj. Nr. 9 – Velaticer Phase SDPP. (Zeichnung P. Kos).

je na mapě ZM ČR 1 : 10 000 kladový list 24 – 43 – 24 vymezena prostorem o velikosti cca 10 mm v okolí bodu 380/330 mm od Z/J s. č. Pozitivní archeologické situace byly prozkoumány na mírné sprašové terase v nadmořské výšce 234 m n. m. cca 20 m od levého břehu potoka Salajka, těsně nad jeho záplavovou zónou. Svah je orientován JZ směrem. V jeho okolí se nachází třetihorní písky a jíly, které jsou pro pravěké osídlení nevhodné.

Prozkoumáno bylo celkem 7 objektů, z nichž 4 je možné zařadit do období velatické fáze SDPP. Ze zbývajících objektů nebyl získán žádný archeologický materiál, který by pomohl při jejich bližší kulturní identifikaci. Objekty byly překryty cca 0,60-0,90 m mocnou kulturní vrstvou, která obsahovala keramické fragmenty ze starší fáze kultury s moravskou malovanou keramikou a velatické fáze SDPP. Je možné se domnívat, že jádro sídelního areálu obou kultur se nacházelo severně od zkoumaného výkopu.

Tomáš Berkovec, Petr Kos, ÚAPP Brno

Resumé

Dambořice (Bez. Hodonín). „Kluče“. Velaticer Phase der Urnenfelderkultur an der mittleren Donau. Siedlung. Rettungsgrabung.

DOBŠICE (okr. Znojmo)

„Intravilán obce“. SDPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při výstavbě kanalizace v obci, v rozmezí března – srpna 2002, se podařilo v prostoru Lahoferovy ulice zachytit řadu archeologických situací. Za nejstarší lze považovat kulturní vrstvu, zachycenou na skalnatém srázu k inudaci řeky Dyje, s nálezy sporadických zlomků keramiky z mladší a pozdní doby bronzové. Z několika nálezů štípané industrie lze však usuzovat na existenci staršího sídliště z mladší nebo pozdní doby kamenné. Ojedinelý zlomek keramiky můžeme přisoudit době laténské.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Dobšice (Bez. Znojmo). Bebauter Teil der Gemeinde. Urnenfelderkultur an der mittleren Donau. Siedlung. Rettungsgrabung.

DRNOVICE (okr. Vyškov)

„Nivy“. KLPP. Sídliště. Povrchový průzkum.

Přibližně 1 km SV od středu Drnovic, vpravo od silnice Vyškov-Drnovice bylo při povrchovém průzkumu v říjnu r. 2002 nalezeno množství fragmentů keramiky, mazanice a zlomek dyzny (?). Získaný soubor je z větší části tvořen tenkostěnnou, kvalitně vypálenou keramikou s leštěným a často tuhováním povrchem. Fragmenty s rytou výzdobou pocházejí ze šálků slezského typu a řadí tak lokalitu do slezské fáze KLPP. Ani ostatní nálezy toto datování nevylučují. Průzkum potvrdil již dříve zjištěné intenzivní osídlení této plochy v době bronzové.

Zuzana Baarová, Muzeum Vyškovska

Resumé

Drnovice (Bez. Vyškov). „Nivy“. Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Siedlung. Terrainbegehung.

DRNOVICE (okr. Vyškov)

„Za lesní správou“. ÚK. Záchranný výzkum.

Dne 26.3. 2002 nahlásil stavbyvedoucí pan Vaškeba prostě-jovskému pracovišti ÚAPP Brno nález lidské kostry, objevené dělníky při svahování zářezu místní komunikace v poloze „Za lesní správou“. Následujícího dne byl v místě nálezů proveden záchranný archeologický výzkum, při kterém byl zdokumentován a vyzvednut pohřeb dospělé osoby s dítětem, uložený v ústí kruhové sídlištní jámy (obr. 4). Objekt i pohřby jsou keramikou datovány do starší vývojové fáze kultury únětické. Spektrum pravěkého osídlení lokality (VK, mohylová, velatická) se tak rozšířilo o další období.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno